

«ФІЗИЧНА ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ»

8 клас

№	Зміст (тема)	
Вступ		
1	Фізична географія України, предмет і методи досліджень. Сучасний адміністративно-територіальний устрій. Формування території України.	
Розділ І. Україна та її географічні дослідження		
Тема 1. Фізико-географічне положення України		
2	Крайні точки й розміри території. Географічне положення, кордони. Географічний центр України.	
3	Розташування території України стосовно годинних поясів.	
Тема 2. Джерела географічної інформації		
4	Експедиційні та стаціонарні дослідження природних умов і природних ресурсів. Туристичні подорожі, екскурсії, краєзнавчі пошуки. Музейні експозиції, виставки. Географічні енциклопедії, довідники, словники, календарі. Географічні періодичні видання. Географічні описи в мистецьких творах, засобах масової інформації, у тому числі аудіовізуальних та ін..	
5	Карти – джерела географічних знань, їх зміст і призначення. Картографічні проекції, спотворення площ, форм, кутів, відстаней.	
6	Способи зображення географічних об'єктів та явищ на картах. Види карт. Географічні атласи. Електронні карти і атласи.	
7	Топографічні карти та їх практичне використання.	
8	Визначення за картами напрямків, відстаней та висот на місцевості.	
Тема 3. Географічні дослідження на території України		
10	Географічні відомості про територію України у античних географів «Повісті минулих літ», літописах. Перші карти України. Дослідження природних умов і природних ресурсів України у ХУІІІ-ХІХ ст. Географічні дослідження України в ХХ ст.	
11	Роль у вивченні природи та господарства України В.Вернадського, П.Тутковського, С.Рудницького, Г.Висоцького, П.Погребняка, Б.Срезневського, В.Бондарчука, В.Кубійовича та ін.	

		Сучасні географічні дослідження. Українське географічне товариство.	
12		Узагальнення та підсумкове оцінювання з розділу «Україна та її географічні дослідження»	
Розділ II. Загальна характеристика природних умов і природних ресурсів України			
Тема 1. Тектонічні структури			
13		Тектонічна карта України. Характеристика основних тектонічних структур. Взаємозв'язок основних форм рельєфу з тектонічними структурами.	
Тема 2. Геологічна будова			
14		Геологічна карта України. Вік і поширення гірських порід. Геохронологічна таблиця. Зміна природних умов території України в архейську, протерозойську, палеозойську, мезозойську, кайнозойську ери.	
Тема 3. Рельєф. Геоморфологічна будова			
15		Фізична карта України. Загальний план будови поверхні, простягання низовин, височин, гір, річкових долин. Східноєвропейська рівнина. Коротка характеристика низовин та височин.	
16		Гірські системи України. Українські Карпати та їх пасма: Зовнішні Карпати, Вододільно-Верховинські Карпати, Полонинсько-Чорногорські Карпати, Рахівські і Чивчинські гори, Вулканічні Карпати. Кримські гори і їх пасма: Головне, Внутрішнє, Зовнішнє.	
17		Закономірності поширення основних форм рельєфу і типів рельєфу.	
Тема 4. Мінерально-сировинні ресурси			
18		Різноманітність і багатство мінерально-сировинних ресурсів, їхній зв'язок із геологічною будовою. Закономірності поширення корисних копалин. Паливні корисні копалини. Перспективні нафтогазоносні райони. Основні родовища нафти і газу. Родовища горючих сланців і торфу.	
19		Рудні корисні копалини. Родовища залізної, марганцевої, уранових руд. Золоторудні райони України.	
20		Нерудні корисні копалини. Родовища нерудної сировини, дорогоцінного каміння. Мінеральні води і грязі. Господарська оцінка мінерально-сировинних ресурсів, основні шляхи їх раціонального використання і охорони.	

Тема 4. Кліматичні умови та ресурси			
21		Загальна характеристика клімату України. Основні кліматичні чинники: сонячна радіація, циркуляція атмосфери; підстильна земна поверхня. Взаємодія чинників кліматоутворення.	
22		Кліматичні карти. Основні кліматичні показники. Кліматичні ресурси. Погода і небезпечні погодні явища.	
23		Кліматичні пояси та області. Характерні типи клімату різних частин України.	
24		Прогноз погоди. Синоптична карта. Метеорологічні станції, бюро погоди, гідрометеорологічна служба України. Вплив погодно-кліматичних умов на здоров'я і господарську діяльність людини.	
25		Узагальнення та підсумкове оцінювання з тем «Тектонічні структури», «Геологічна будова», «Рельєф. Геоморфологічна будова», «Мінерально-сировинні ресурси». «Кліматичні умови та ресурси»	
Тема 5. Внутрішні води			
26		Поверхневі води. Основні річкові басейни та їх характеристика. Характер гідрографії і водного режиму річок.	
27		Річкові системи Дніпра, Сіверського Дінця, Південного Бугу, Дністра, Дунаю, Тиси. Канали: Сіверський, Донець-Донбас, Дніпро-Кривий Ріг, Дніпро-Донбас, Північно-Кримський.	
28		Озера і лимани; їх типи; особливості гідрологічного режиму. Водосховища.	
29		Підземні води. Основні артезіанські басейни України. Болота, їх типи і поширення. Причини заболочення.	
30		Водний баланс і водні ресурси України, шляхи їх раціонального використання і охорони.	
Тема 6. Ґрунти і земельні ресурси (2 год.)			
31		Умови ґрунтоутворення, основні генетичні типи ґрунтів, закономірності їх поширення. Карта ґрунтів України.	
32		Земельні ресурси України. Основні заходи з раціонального використання і охорони земельних ресурсів.	
Тема 7. Рослинний покрив			
33		Різноманітність видового складу, закономірності поширення рослинності. Широтна зональність і	

		висотна поясність рослинного покриву. Червона книга України. Вплив господарської діяльності на рослинність. Рослинні ресурси, їх охорона і відтворення.	
Тема 8. Тваринний світ			
34		Різноманітність видового складу тварин. Вплив людини на тваринний світ. Тварини занесені до Червоної книги України. Тваринні ресурси України, заходи по їх відтворенню і охороні.	
35		Узагальнення та підсумкове оцінювання з тем «Внутрішні води», «Ґрунти і земельні ресурси», «Рослинний покрив», «Тваринний світ»	
Розділ III. Ландшафти і фізико-географічне районування			
Тема 1. Природно-територіальні комплекси			
36		Природно-територіальні комплекси (ПТК), взаємодія факторів і компонентів, що їх формують. Ландшафти та їх класифікація. Вплив господарської діяльності людини на ландшафти	
Тема 2. Фізико-географічне районування			
37		Поняття фізико-географічного районування. Карта фізико-географічного районування України. Наукове і практичне значення природного районування.	
Тема 3. Зона мішаних і широколистяних лісів			
38		Географічне положення, межі і розміри. Характерні риси природних комплексів. Сучасні ландшафти. Природоохоронні території.	
Тема 4. Зона лісостепу			
39		Географічне положення, межі, розміри. Характерні риси природних комплексів та ресурсів. Несприятливі природні процеси. Поділ на природні країни. Природоохоронні території.	
Тема 5. Зона степу			
40		Географічне положення, межі розміри. Головні риси природних умов. Поділ на підзони. Несприятливі природні процеси. Природоохоронні території.	
Тема 6. Українські Карпати			
41		Географічне положення, межі і розміри. Загальні риси природних умов. Висотна поясність ландшафтів. Стихійні природні явища і процеси. Поділ на природні області.	
42		Природоохоронні території. Основні заходи щодо раціонального використання та охорони природних умов і природних ресурсів.	

Тема 7. Кримські гори			
43		Географічне положення, межі, розміри. Особливості природних умов і ресурсів. Несприятливі природні процеси. Поділ на природні області.	
44		Природоохоронні території. Основні заходи щодо раціонального використання та охорони природних умов і природних ресурсів.	
Тема 8. Природні комплекси морів, що омивають Україну			
45		Фізико-географічна характеристика природного комплексу Чорного моря. Проблеми використання і охорони його вод.	
46		Фізико-географічна характеристика природного комплексу Азовського моря. Проблеми використання і охорони його вод.	
Розділ IV. Використання природних умов і природних ресурсів та їх охорона			
Тема 1. Геоекологічна ситуація в Україні			
47		Поняття “геоекологічна ситуація”. Основні забруднювачі навколишнього середовища.	
48		Аварія на Чорнобильській АЕС і стан навколишнього середовища	
49		Вплив геоекологічної ситуації на населення в Україні. Законодавство про екологічну ситуацію в Україні.	
Тема 2. Використання і охорона природних умов і природних ресурсів			
50		Законодавчі акти про природно-заповідний фонд України. Природно-заповідний фонд. Національна екологічна мережа України.	
51		Моніторинг навколишнього середовища в Україні. Основні заходи щодо раціонального використання і охорони навколишнього середовища в Україні.	
52		Узагальнення та підсумкове оцінювання з розділів «Ландшафти і фізико-географічне районування», «Використання природних умов і природних ресурсів та їх охорона»	